

Afgørelser – Reg. nr.:

Fredningen vedrører:

Bemærkninger:

Bemærkning om formål og bestemmelser:

I dokumentet er fredningens formål og bestemmelser fremhævet som hjælp til læseren. Fremhævningerne er vejledende. Fredningens formål og bestemmelser kan også optræde uden for de markerede områder. Et fuldstændigt billede af formål og bestemmelser forudsætter, at hele afgørelsen fra fredningsnævn og Overfredningsnævnet/klagenævn læses.

[Tryk her for at komme direkte til den vejledende fremhævning af fredningens formål](#)

[Tryk her for at komme direkte til den vejledende fremhævning af bestemmelserne](#)

Domme:

Taksationskommissionen:

Naturklagenævnet:

Fredningsnævnet:

Forslag:

Dispensationer: sidst i filen med nyeste til sidst

NATURKLAGENÆVNET >

Naturklagenævnets afgørelse
af 27. august 2002
om fredning af Haveforeningen Dalgas i Frederiksberg Kommune
(sag nr. 97-111/147-0001).

Fredningsnævnet for København har den 29. marts 2000 truffet afgørelse om fredning i medfør af naturbeskyttelseslovens kapitel 6 af Haveforeningen Dalgas, et kolonihaveområde beliggende mellem Jyllandsvej og Solbjerg Kirkegård på Frederiksberg. Fredningssagen er rejst af Danmarks Naturfredningsforening den 10. marts 1999, og fredningsforslaget er bekendtgjort af fredningsnævnet den 20. marts 1999.

Formålet med fredningen er at bevare området som kolonihaveområde med de dertil knyttede kulturhistoriske værdier og at åbne arealet for offentligheden.

Fredningsnævnets afgørelse om fredningen er påklaget til Naturklagenævnet af KPC BYG A/S, der har indgået en betinget købsaftale om erhvervelse af arealet. Fredningsafgørelsen er desuden påklaget af Frederiksberg Kommune, der ønsker indsat en bestemmelse om, at fredningen ikke bør være til hinder for anlæg af en planlagt cykel- og gangsti, der skal indgå i en tværgående cykelrute gennem København og Frederiksberg.

En særskilt afgørelse om ikke at tilkende erstatning, der ligeledes er afsagt den 29. marts 2000, er påklaget af DSB, som ejer arealet, og af KPC BYG A/S.

Fredningsområdet

Fredningsforslaget omfatter del af matr. nr. 242e, 242d og del af 27ak Frederiksberg, Lindevang og 4bb Frederiksberg, Frederiksberg. Arealet udgør ca. 1,5 ha og omfatter 34 kolonihaveparceller. Kolonihaveområdet

J.nr. SN 2001 1211/16 - 0013

28 AUG. 2002

Akt nr 15

er et tidligere jernbaneareal fra dengang, Vestbanen fra Vigerslev blev ført over Frederiksberg til København. Jernbanen blev nedlagt i 1930, da godstrafikken via Frederiksberg til Nørrebro blev omlagt til den ny Ydre Godsbane. Arealet forblev under DSB, da der gennem tiderne har været forskellige planer om at bruge arealet bl.a. til en ny S-baneforbindelse. Siden 1930'erne har arealet været udlejet til Frederiksberg Kommune, som har fremlejet det til Haveforeningen Dalgas.

I kommuneplanen for Frederiksberg er bestemt, at byens grønne oaser skal bevares, og det grønne præg på Frederiksberg skal tilstræbes sikret. I kommuneplanen er området angivet som område til rekreative formål, idrætsformål og kirkegårde, mens området umiddelbart øst derfor er angivet som områder til etageboligbebyggelse, dog ikke ud for den nordligste del af kolonihaveområdet, hvor dette efter planen knyttes til Solbjerg Kirkegård.

Sagens forhistorie

I december 1997 opsagde DSB lejemålet til den 1. april 1998 med henblik på at søge arealet solgt. DSB tilbød dog, at haveforeningen kunne disponere over arealet i yderligere 6 måneder.

I begyndelsen af 1998 indledtes mellem DSB, KPC BYG A/S og Frederiksberg Kommune drøftelser om anvendelse af arealet til boligformål. Den 25. maj 1998 vedtog Frederiksberg Kommunalbestyrelse at lade udarbejde lokalplanforslag og ændring af kommuneplanen for det aktuelle areal.

Den 3. juli 1998 købte KPC BYG A/S arealet af DSB for 8.896.000 kr. Handlen var navnlig betinget af godkendelse af lokalplan og af Finansministeriets endelige tiltrædelse.

Den 21. september 1998 blev lokalplanforslag og kommuneplantillæg behandlet i kommunalbestyrelsen. Med 16 stemmer mod 7 vedtoges det at offentliggøre forslag til lokalplan nr. 102 og tillæg nr. 4 til kommuneplan for området mellem Jyllandsvej og Solbjerg Kirkegård. Ifølge lokalplanforslaget tillades etageboligbebyggelse i den sydligste del af arealet ved Roskildevej, mens resten af arealet udlægges til rækkehusbebyggelse. I øvrigt udlægges der areal til en offentlig grøn cykel- og gangsti i områdets østlige grænse i en bredde af 6 meter, og der sikres adgangsti til denne fra Jyllandsvej.

Under offentlighedsfasen fremkom der forskellige indsigelser, der bl.a. resulterede i en ændring af lokalplanforslaget, så der kun blev mulighed for 26 boliger i form af 13 dobbelthuse. Udvalget for Teknik og Miljø vedtog den 15. marts 1999 med 4 stemmer mod 3 at sende for-

slaget videre til kommunalbestyrelsen med anbefaling om, at forslaget blev vedtaget. Udvalget var forinden orienteret om, at Danmarks Naturfredningsforening påtænkte at rejse fredningssag for området.

Den 18. marts 1999 meddelte fredningsnævnets formand telefonisk til kommunen, at et fredningsforslag var på vej til offentliggørelse og gjorde opmærksom på bestemmelsen i naturbeskyttelseslovens § 37, stk. 2, om opsættende virkning. Kommunen meddelte herefter samme dag KPC BYG A/S, at forslagene til lokalplan og kommuneplantillæg ikke ville blive behandlet på kommunalbestyrelsens møde den 22. marts 1999, men ville afvente udfaldet af fredningssagen.

Den 20. marts 1999 blev fredningssagens rejsning offentliggjort med den virkning, at fredningssagens retsvirkninger indtrådte fra denne dag.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningsnævnet har i sin afgørelse om fredningen bl.a. udtalt, at kolonihaver indeholder store kulturhistoriske og landskabelige værdier, og i folks bevidsthed står kolonihaverne med de mange røde/hvide flag som noget typisk for dansk og hyggeligt. Haveforeningen Dalgas indgår som led i denne landskabsanvendelse. Området er endvidere en del af et sammenhængende grønt område med Solbjerg Kirkegård, Frederiksberg Have og Søndermarken. Når dertil kommer, at også andre end havernes brugere ved passage på stien langs haverne kan have glæde af kolonihavemiljøet, har nævnet fundet, at vægtige grunde taler for gennem fredning at sikre arealets uændrede tilstand.

Fredningsnævnet har herefter besluttet at gennemføre fredningen med det formål at bevare området som kolonihaveområde med de dertil knyttede kulturhistoriske værdier og at åbne arealet for offentligheden.

Klagerne

KPC BYG A/S har påstået fredningen ophævet, idet fredningsinstituttet ikke bør anvendes på denne måde.

Det bestrides ikke, at der med § 1, stk. 3, i naturbeskyttelsesloven, hvorefter der ved lovens administration skal lægges vægt på den betydning, som et areal på grund af sin beliggenhed kan have for almenheden, er åbnet for fredninger i byer. Sådanne fredninger bør dog i givet fald tage hensyn til, at anvendelsen af byernes areal er genstand for omhyggelige afvejsninger i henhold til planlovgivningen.

I denne sag var den nærdemokratiske proces vidt fremskreden. Der var indkommet indsigelser mod lokalplanforslaget, som var behandlet og afvejet af det relevante politiske udvalg, og KPC BYG A/S havde foretaget en række tilpasninger af projektet for at imødekomme udvalgets - og dermed borgernes - ønsker.

Retten til at rejse fredningssag er i den konkrete sammenhæng brugt til at overtrumfe den normale nærdemokratiske proces, som en lokalplanproces udgør. Naturklagenævnet bør derfor i sin afgørelse inddrage hensynet til respekten for lokalplanprocessen og omgøre fredningsnævnets afgørelse.

Skov- og Naturstyrelsen har hertil udtalt, at fredningsinstrumentet kun bringes i anvendelse, når der er behov for ud fra en mere overordnet betragtning at sikre truede fredningsværdier, som ikke kan sikres tilstrækkeligt gennem anden lovgivning. Netop det forhold, at fredningsinstrumentet kun bringes i anvendelse, når der kan påvises en konkret trussel, gør, at fredningsforslag ofte fremlægges i sammenhæng med, at planproceduren forberedes eller igangsættes. Når der i den konkrete sag er rejst en fredning, så drejer det sig ikke snævert om at forhindre et enkelt projekts gennemførelse, men derimod om at afveje ønsket om bebyggelse i forhold til en række kulturhistoriske og rekreative fredningsværdier.

Styrelsen påpeger, at lovgiverne med fredningsinstituttet har ønsket at skabe og fastholde et instrument, som er væsentligt stærkere end planlægningen, men fredningsinstrumentet benyttes kun yderst sjældent til at ændre f.eks. vedtagne lokalplaner.

Skov- og Naturstyrelsen finder på den baggrund ikke, at Naturklagenævnet bør tillægge lokalplanprocessen større vægt i fredningsprocessen, end tilfældet har været i fredningsnævnet.

Frederiksberg Kommune har indgivet klage med påstand om, at fredningen, hvis den bliver gennemført, skal give mulighed for at anlægge den af kommunen planlagte grønne cykel- og gangsti ved den eksisterende

grusbelagte sti ved områdets afgrænsning mod øst. Kommunen ejer stiarealet, som i dag benyttes som adgang til haveforeningen.

Fredningsnævnet har den 15. juni 2000 dispenseret fra fredningen til anlæg af den nævnte cykel- og gangsti med en samlet bredde på ca. 6,5 meter efter et revideret projekt, der betyder, at den sydligste have (nr. 1) nedlægges, samt at der sker en mindre beskæring af de 2 nordligste haver (nr. 34 og 35). Hækken, der afgrænser området mod øst, må fjernes for at give plads til cykelstien. Ingen af de bevarede kolonihaver bliver efter afgørelsen afskåret fra den øvrige del af kolonihaveområdet. Dispensationen er påklaget til Naturklagenævnet af Danmarks Naturfredningsforening og Haveforeningen Dalgas. Klagerne mener, at det vil være uheldigt med både dobbeltrettet cykelsti og gangsti i samme tracé langs den eksisterende gangsti. Man foreslår i stedet, at cykelstien lægges langs Jyllandsvej vest for havelodderne eventuelt således, at en del af havernes areal mod Jyllandsvej inddrages til stianlægget. Klagerne har subsidiært anført, at cykelstien kan placeres på kirkegårdssiden af den høje hæk, der adskiller de to områder og ved Roskildevej føres gennem det grønne anlæg, der støder op til den sydligste have. Under sagens behandling er der også fremsat en række andre forslag til mulig placering af stien.

Begravelsesvæsenet modsætter sig, at hele stien placeres øst for kolonihaveområdet. Begravelsesvæsenet vil derimod overfor stiftsøvrigheden (eventuelt Kirkeministeriet) anbefale, at det accepteres, at hækken, der adskiller områderne, nedlægges og at et ca. 1,6 meter bredt fortovsareal på kirkegårdssiden inddrages til stien.

Kommunen har også ud fra sikkerhedsmæssige overvejelser accepteret denne løsning, der forudsætter, at stien ud for kirkegårdsarealet bliver lidt smallere (i alt ca. 5,8 meter).

Den 17. juni 2002 har Frederiksberg Kommune endeligt vedtaget en lokalplan for et område ved Roskildevej 56-58 syd for kirkegården. Lokalplanen udlægger området til ældreboliger m.v. Der udlægges langs grænsen mod kolonihaveområdet et areal til cykel- og gangsti. Også under behandlingen af denne sag er der fremsat forslag til alternativ stiforløb.

Naturklagenævnets afgørelse:

Naturklagenævnet har besigtiget området og afholdt offentligt tilgængeligt møde den 20. september 2001. I afgørelsen om fredningen har deltaget 8 af Naturklagenævnets medlemmer: Olaf Tingleff (formand), Marie-Louise Andreasen, Peter Christensen, Henning Grove, Leif Hermann, Mogens Mikkelsen, Jens Steffensen og Poul Søgaard.

Naturklagenævnet skal udtale:

Af naturbeskyttelseslovens formålsbestemmelse, navnlig § 1, stk. 2, fremgår det, at loven bl.a. tilsigter at beskytte naturen og de landskabelige og kulturhistoriske værdier, at forbedre områder der er af betydning for landskabelige og kulturhistoriske interesser, samt at give befolkningen adgang til at færdes og opholde sig i naturen og forbedre mulighederne for friluftslivet.

Efter lovens § 1, stk. 3, skal der ved lovens administration lægges vægt på den betydning, som et areal på grund af sin beliggenhed kan have for almenheden.

Til varetagelse af de formål, der er nævnt i § 1 kan der efter lovens § 33, stk. 1, gennemføres fredning af arealer efter reglerne i lovens kapitel 6. Dette gælder uanset arealets zonomæssige status, og uanset om arealet er omgivet af bymæssig bebyggelse eller andre anlæg. Der bør dog kun gennemføres fredning af et område i bymæssig bebyggelse, når området har en fredningsværdi, der rækker væsentligt ud over lokale interesser.

Der er herefter hjemmel til at frede et kolonihaveområde, når arealet rummer de kvaliteter, som er nævnt under lovens formålsbestemmelse, og når en beskyttelse af arealet over for en påtænkt udnyttelse til andre formål findes at burde ske.

Efter vedtagelse af lov nr. 476 af 7. juni 2001 om kolonihaver må den beskyttelse, som et kolonihaveområde måtte kunne få i kraft af de særlige regler i denne lov, der specifikt omhandler beskyttelse af kolonihaver, indgå i vurderingen af, om naturbeskyttelseslovens regler om fredning skal anvendes. I denne sag er fredningsnævnets afgørelse om fredning imidlertid truffet et år før vedtagelse af kolonihaveloven. Det findes på den baggrund rigtigst at betragte sagen som en overgangssag, hvorfor hensynet til, om den ønskede beskyttelse måtte kunne ske efter reglerne i kolonihaveloven, ikke findes at burde tillægges særlig betydning i denne sag.

Et flertal på 5 medlemmer bemærker herefter:

Kolonihaver indeholder generelt set store kulturhistoriske værdier. Ofte er der endvidere knyttet væsentlige rekreative værdier og eventuelt tillige landskabelige og naturmæssige værdier til haverne.

Haveforeningen Dalgas har betydelig kulturhistorisk interesse. Der er tale om et af de ældre kolonihaveområder i Storkøbenhavn, enestående på grund af sin beliggenhed, som det fremtræder i dag helt omgivet af storbyen med dens blanding af etagebyggeri og villaer, samtidig med at det indgår som en del af et sammenhængende grønt område med Solbjerg Kirkegård, Frederiksberg Have og Søndermarken.

Området har endvidere betydelig rekreativ værdi ikke alene for havelejerne, men også for almenheden, der, når den påtænkte cykel- og gangsti langs med haverne er etableret, vil få bedre muligheder for at færdes i og opleve områdets kvaliteter.

Herefter og efter en samlet vurdering af sagen er flertallet enig med fredningsnævnet i, at området bør fredes.

Mindretallet (Marie-Louise Andreasen, Poul Søgaard og Olaf Tingleff) finder, at kolonihaveområder inde i byerne, der ikke har nogen særlig naturmæssig eller landskabelig interesse, alene bør fredes efter naturbeskyttelseslovens fredningsregler, hvis der foreligger sådanne ganske særlige forhold, herunder vedrørende områdets kulturhistoriske værdier, at tilsvarende omstændigheder ikke vil kunne påberåbes vedrørende en række andre kolonihaveområder. Dette gælder navnlig efter vedtagelsen af kolonihaveloven.

Området ved Haveforeningen Dalgas har nok kulturhistorisk interesse, men de kulturhistoriske værdier vurderes ikke at være større end ved mange andre kolonihaveområder. Heller ikke områdets naturmæssige og landskabelige værdier, der er beskedne, eller områdets rekreative værdier, der kun har væsentlig betydning for havelejerne, kan begrunde, at området skal bevares ved hjælp af naturbeskyttelseslovens fredningsinstitut.

På denne baggrund stemmer mindretallet for at ophæve fredningsnævnets afgørelse om, at området skal fredes.

Om den af Frederiksberg Kommune planlagte cykel- og gangsti i området bemærker nævnet enstemmigt med 9 medlemmer, idet Ole Pilgaard Andersen har deltaget i beslutningen herom:

Det er af afgørende betydning for fredningen, at der tilvejebringes en cykel- og gangsti langs med haveområdet, hvorved offentligheden vil få bedre muligheder for at færdes i og opleve områdets kvaliteter.

Nævnet finder, at gangsti og cykelsti også i det fredede område bør adskilles fra den kørende trafik. Herefter og idet indgreb i det grønne område lige syd for området bør begrænses, findes det mest hensigtsmæssigt at placere stien som foreslået af kommunen.

I overensstemmelse hermed bestemmes derfor, at Frederiksberg Kommune skal anlægge en cykel- og gangsti i princippet i overensstemmelse med det projekt, som fredningsnævnet har meddelt dispensation til den 15. juni 2000 med de mindre korrektioner, der fremgår af Naturklagenævnets fredningskort. For at give stien den fornødne bredde inddrages under fredningen et ca. 1,6 meter bredt areal fra Solbjerg Kirkegård og et ca. 3,6 meter bredt areal fra den del af matr.nr. 28a Frederiksberg, der ligger uden for kirkegården samt fra matr.nr. 27ay smst.

Det bestemmes, at fredningen ikke skal være til hinder for, at have nr. 1 nærmest ved Roskildevej nedlægges. Der kan endvidere ske mindre indskrænkninger af andre havelodders størrelse, jf. nærmere § 5.

Idet fredningsnævnets fredningsafgørelse af 29. marts 2000 ophæves, fastsætter Naturklagenævnet herefter følgende fredningsbestemmelser for det ca. 1,5 ha store kolonihaveområde som vist på det fredningskort, der hører til Naturklagenævnets afgørelse, og som helt eller delvis omfatter de på vedhæftede matrikelfortegnelse anførte ejendomme:

§ 1. Fredningens formål

Formålet med fredningen er at bevare området som kolonihaveområde med dertil knyttede kulturhistoriske værdier og at åbne området for offentligheden.

§ 2. Bevaring af området

De enkelte haver skal drives og vedligeholdes som kolonihave, det vil sige som pryd- og/eller nyttehaver. Der må ikke foretages deling eller sammenlægning af de enkelte haveparceller, jf. dog nedenfor under § 5.

Formål

Bestemmelser

§ 3. Bebyggelse

Fredningen er ikke til hinder for bibeholdelse af den eksisterende bebyggelse eller for opførelse af ny bebyggelse til erstatning for eksisterende havehusbebyggelse.

Havehusene skal være udført i et materiale og en farve, som skal godkendes af haveforeningens bestyrelse. Husene må ikke være større end 20 m² incl. tagudhæng. Hertil kan knyttes en terrasse med en overdækning på højst 10 m².

Bebyggelsen må ikke placeres nærmere end 2,5 meter fra hovedstien.

Campingvogne og skurvogne må ikke henstilles på det fredede areal.

§ 4. Hegning

Hegnet mellem haverne og stien skal være levende og må ikke være højere end 1,20 meter. Eksisterende, faste hegn kan dog bevares, men ved udskiftning skal dette ske til levende hegn. Udskiftningen skal dog senest ske 1. april 2010.

Offentlighedens indblik fra stien til haverne må ikke hindres ved slørende beplantning eller på anden måde.

I forbindelse med inddragelse af areal fra matr.nr. 27ay og 28a Frederiksberg, herunder fra Solbjerg Kirkegård af hensyn til anlæg af cykel- og gangstien, kan den eksisterende hæk mod øst fjernes. Frederiksberg Kommune etablerer i stedet efter nærmere aftale med kirkegårdens bestyrelse et nyt hegn med beplantning ved fredningsområdets afgrænsning mod øst.

§ 5. Offentlighedens adgang

Frederiksberg Kommune anlægger en cykel- og gangsti gennem området som vist på fredningskortet. Offentligheden har ret til færdsel til fods og på cykel på denne sti.

Af hensyn til stiens udmundning ved Roskildevej kan der ske nedlæggelse af have nr. 1 eller foretages en ændring af afgrænsningen mellem have nr. 1 og 2. Der kan endvidere foretages en mindre begrænsning af have nr. 34 og 35, jf. fredningskortet.

Offentligheden har adgang til kortvarigt ophold på fællesarealet.

Fællesarealet må ikke anvendes til parkering, henkastning af affald og lignende, ligesom der heller ikke må ske terrænændring, opføres bebyggelse eller ske teltslagning.

Toiletterne på fællesarealet må alene anvendes af haveforeningens medlemmer. Frederiksberg Kommune kan dog overtage driften og vedligeholdelsen, hvorefter offentligheden har adgang til disse.

§ 6. Tilsyn med og pleje af området

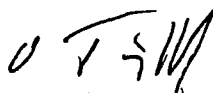
Frederiksberg Kommune forestår vedligeholdelsen af den offentlige cykel- og gangsti gennem området. Kommunen har ret til at opsætte bænke, skilte og informationstavler i området på de arealer, der er åbne for offentligheden.

Kommunen har ret til at gennemføre plejeforanstaltninger herunder beskæring af træer, buske og hække i det omfang, det er nødvendigt af hensyn til opfyldelse af fredningens formål.

§ 7. Dispensation

Fredningsnævnet kan meddele dispensation fra bestemmelserne i §§ 2-5, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

På Naturklagenævnets vegne

Olaf Tingleff
Viceformand

Fortegnelse

over matrikelnumre, der helt eller delvis er omfattet af Naturklagenævnets fredningsafgørelse af 27. august 2002 om fredning af Haveforeningen Dalgas i Frederiksberg Kommune.

Frederiksberg, Frederiksberg: Matr. nr. 4bb, 27ay, 27du og 28a.

Frederiksberg, Lindevang: Matr. nr. 27ak, del af Jyllandsvej, 242d og 242e

Naturklagenævnets afgørelse
af 27. august 2002
om erstatning i anledning af fredning af Haveforeningen Dalgas i
Frederiksberg kommune
(sag nr. 97-111/147-0001).

Fredningsnævnet for København har den 29. marts 2000 i anledning af den samtidigt besluttede fredning af kolonihaveområdet Haveforeningen Dalgas truffet afgørelse om, at der hverken tilkommer DSB som ejer af arealet eller KPC BYG A/S, der har købt arealet på betinget skøde, nogen erstatning i anledning af fredningen.

Fredningsnævnet har begrundet sin afgørelse med, at DSB som ejer af arealet solgte dette på betingelse af, at ny lokalplan i strid med den gældende kommuneplan blev godkendt. Dette skete ikke, hvorfor der ikke tilkommer DSB erstatning.

KPC BYG A/S har haft udgifter i tillid til, at forslaget til lokalplan ville blive gennemført. Da selskabet måtte påregne som en mulighed, at dette ikke ville ske, har fredningsnævnet ikke fundet grundlag for at erstatte udgifterne.

Fredningsnævnets afgørelse om erstatning er påklaget til Naturklagenævnet af DSB og af KPC BYG A/S.

DSB gør gældende, at markedsværdien for det pågældende areal ved fredningssagens rejsning den 20. marts 1999 udgjorde 8.896.000 kr. Det er den pris, som arealet ville være blevet solgt for til KPC BYG A/S og som Told & Skattestyrelsen havde godkendt. Ved fredning til kolonihaver er arealet værdiløst undtagen for kolonihavebrugerne. DSB mener, at det i denne sammenhæng skal behandles som enhver anden grundejer.

Princippet om, at der ikke tilkendes erstatning ved fredning af offentlige myndigheders rekreative arealer, kan ikke anvendes, navnlig

J.Nr. SN 2001 - 1211/16 - 0003

28 AUG. 2002

AKL DE 15

fordi DSB ikke er nogen myndighed, men driver faktisk virksomhed, samt idet arealet oprindeligt er erhvervet til jernbaneformål, og da DSB opgav dette formål, blev arealet solgt.

Fredningsnævnet har imidlertid valgt en anden indfaldsvinkel til erstatningsspørgsmålet, idet der lægges vægt på, at kommuneplanen ikke formelt var ændret på det tidspunkt, hvor fredningssagen blev rejst. Ved denne behandling af sagen har fredningsnævnet helt set bort fra, at der allerede flere gange var konstateret flertal i kommunalbestyrelsen for at ændre kommuneplanen og vedtage den nødvendige lokalplan, og at planerne med sikkerhed ville være blevet vedtaget i kommunalbestyrelsen, hvis der ikke netop var blevet rejst fredningssag.

At planerne ikke er vedtaget, skyldes alene fredningssagen. Frederiksberg Kommune har efter meddelelsen om fredningssagen stillet det sidste skridt i sagen i bero. Heri ligger alene, at kommunalbestyrelsen udviser sædvanlig respekt for fredningsinstituttet, jf. princippet i naturbeskyttelseslovens § 37, stk. 2. På den baggrund er det ikke rimeligt, at fredningsnævnet påberåber sig, at kommuneplanen ikke formelt var ændret.

Fredningssagen er i den konkrete sammenhæng blevet brugt til at overtrumfe en beslutning i en kommunalbestyrelse, som var forberedt korrekt gennem en langvarig nærdemokratisk proces, og hvis udfald ikke længere gav anledning til nogen tvivl.

Under disse omstændigheder skal der betales fuld erstatning for værdien af det fredede, såvel i henhold til grundlovens § 73 som i henhold til naturbeskyttelseslovens § 39.

KPC BYG A/S gør tilsvarende gældende, at fredningssagen har forhindret gennemførelsen af den aftalte handel mellem selskabet og DSB og at selskabet som følge heraf har lidt et tab ved forgæves afholdte udgifter til projektering m.m. af byggeri på mellem 1,5 og 2 mio. kr., som kræves erstattet.

Skov- og Naturstyrelsen har om erstatningsspørgsmålene udtalt, at man i lighed med fredningsnævnet lægger vægt på, at der på tidspunktet for fredningssagens bekendtgørelse ikke forelå en byggeret på arealet, idet plangrundlaget herfor ikke var tilstede, da dette ikke var endeligt vedtaget af kommunalbestyrelsen. Alene dette forhold kan lægges til grund for den vurdering, at der ikke skal udbetales erstatning til DSB i forbindelse med fredningen. Skov- og Naturstyrelsen vurderer

herudover, at de dispositioner, som KPC BYG A/S har foretaget, ikke kan udløse erstatning, da selskabet måtte påregne som en mulighed, at forslaget til lokalplan ikke ville blive gennemført.

Skov- og Naturstyrelsen bemærker endvidere, at spørgsmålet om erstatning alene bør vurderes på baggrund af, om plangrundlaget var til stede på det tidspunkt, hvor fredningssagen blev bekendtgjort. Det er således ikke af betydning for erstatningsspørgsmålet, at DSB i relation til kolonihaveloven ikke betragtes som en statslig myndighed.

Styrelsen finder således ikke, at der bør tilkendes erstatning i den aktuelle sag og henviser til, at man over for fredningsnævnet støttede fredningsforslaget under den forudsætning, at fredningens gennemførelse ikke udløser erstatning. Endelig har styrelsen rejst tvivl om, hvorvidt det ikke rettelig er Banestyrelsen og ikke DSB, der ejer arealet.

Naturklagenævnets afgørelse

I sagens behandling har deltaget 8 af Naturklagenævnets medlemmer: Olaf Tingleff (formand), Marie-Louise Andreasen, Peter Christensen, Henning Grove, Leif Hermann, Mogens Mikkelsen, Jens Steffensen og Poul Søgaard.

Naturklagenævnet skal enstemmigt udtale:

Ifølge forarbejderne til den ændring, der skete af naturfredningsloven ved lov nr. 219 af 24. maj 1978, forudsattes det, at der som hidtil normalt ikke skulle tillægges offentlige myndigheder erstatning i forbindelse med fredninger. Ved naturbeskyttelseslovens gennemførelse i 1992 var det efter forarbejderne hensigten at opretholde den hidtidige retstilstand med hensyn til udløsning af erstatning ved gennemførelse af fredning.

Fredningsmyndighederne har i overensstemmelse med det i forarbejderne anførte normalt ikke tillagt offentlige myndigheder erstatning i forbindelse med fredninger. Undtagelse fra denne hovedregel gøres navnlig, når fredningen omfatter arealer i midlertidig eje, det vil sige

arealer, som er erhvervet med henblik på afhændelse, samt når det ved fredning pålægges ejendommens ejer at gennemføre udgiftskrævende foranstaltninger.

Naturklagenævnet finder, at det kan overvejes, om spørgsmålet om fredningserstatninger til det offentlige bør afklares nærmere ved lovgivning. Indtil dette måtte ske, bør fredningsmyndighederne udvise tilbageholdenhed med at udvide de almindeligt anerkendte tilfældegrupper for, hvornår stat og kommuner undtagelsesvis skal have erstatning.

Ved lov nr. 485 af 1. juli 1998 er DSB med virkning fra den 1. januar 1999 etableret som en *selvstændig offentlig virksomhed*. DSB har overtaget den af statsvirksomheden DSB hidtil drevne virksomhed med tilhørende aktiver og passiver og er indtrådt i samtlige rettigheder og forpligtelser i forbindelse hermed.

DSB er en 100 % statsejet virksomhed, men dets formue holdes adskilt fra statens øvrige formue og DSB disponerer inden for de til enhver tid fastlagte rammer selv over anlægs- og driftsmidler.

DSB ledes af en bestyrelse på 9 medlemmer. Trafikministeren udpeger de 6 medlemmer herunder formand og næstformand. Medarbejderne vælger 3 medlemmer til bestyrelsen. Trafikministeren udøver i forhold til DSB de beføjelser, der efter aktieselskabslovens kapitel 9 om selskabets ledelse og kapitel 16 om erstatning m.v. samt årsregnskabsloven tilkommer generalforsamlingen i et aktieselskab, idet ministeren herved sidestilles med en eneaktionær.

DSB's formål er fortsat snævert knyttet til at drive jernbaner imedfør af lov om jernbanevirksomhed samt anden virksomhed, som ligger i naturlig forlængelse heraf. DSB kan således ikke selv investere i boligbyggeri.

Det kan ikke være afgørende for anvendelsen af reglerne om fredningserstatning efter naturbeskyttelsesloven, at der i forhold til kolonihaveloven delvist gælder andre regler for DSB end for den øvrige del af Staten - navnlig således, at DSB indtil den 1. november 2001 kunne anmelden områder som ikke-varige kolonihaveområder med den virkning, at

DSB er berettiget til markedsprisen, hvis området efter kolonihavelovens regler overtages af lejerne eller miljøministeren.

Naturklagenævnet finder herefter, at den selvstændige offentlige virksomhed DSB ikke har en sådan helt særlig stilling, eller at der i øvrigt foreligger sådanne særlige forhold, at der undtagelsesvis er grundlag for at tilkende en offentlig institution fredningserstatning.

KPC BYG A/S har indgået en købsaftale om arealet med DSB, før fredningssagen blev rejst. Aftalen er bl.a. betinget af, at der vedtages en lokalplan med et nærmere bestemt indhold samt at salgsaftalen godkendes af Told & Skattestyrelsen og Finansministeriet. Bortset fra, at Told & Skattestyrelsen har godkendt salgsaftalen, er ingen af de øvrige til aftalen knyttede betingelser blevet opfyldt. Selskabet har således ikke opnået en endelig ejendomsret over ejendommen.

På grund af usikkerheden om, hvorvidt betingelserne for aftalen ville blive opfyldt, finder Naturklagenævnet ikke, at der er grundlag for noget erstatningskrav fra selskabet i anledning af fredningen.

Fredningsnævnets afgørelse om hverken at tilkende DSB eller KPC BYG A/S erstatning i anledning af fredningen af kolonihaveområdet Haveforeningen Dalgas stadfæstes hermed med de ovenfor anførte begrundelser.

Efter naturbeskyttelseslovens § 47 kan Naturklagenævnet bestemme, at der skal ydes en ejer eller bruger en passende godtgørelse for nødvendige udgifter til sagkyndig bistand under fredningssagens behandling.

Uanset at der efter praksis normalt ikke tilkendes en statslig virksomhed hverken fredningserstatning eller godtgørelse efter § 47, findes der dog på grund af sagens særlige omstændigheder at burde tilkendes DSB et beløb på 20.000 kr. som delvis godtgørelse af udgifter til sagkyndig bistand i forbindelse med sagens behandling for Naturklagenævnet. Der bør ligeledes tilkendes KPC BYG A/S et beløb på 20.000 kr. som delvis godtgørelse af udgifter til sagkyndig bistand under sagens behandling for Naturklagenævnet. Beløbene udbetales til advokat Mogens Moe.

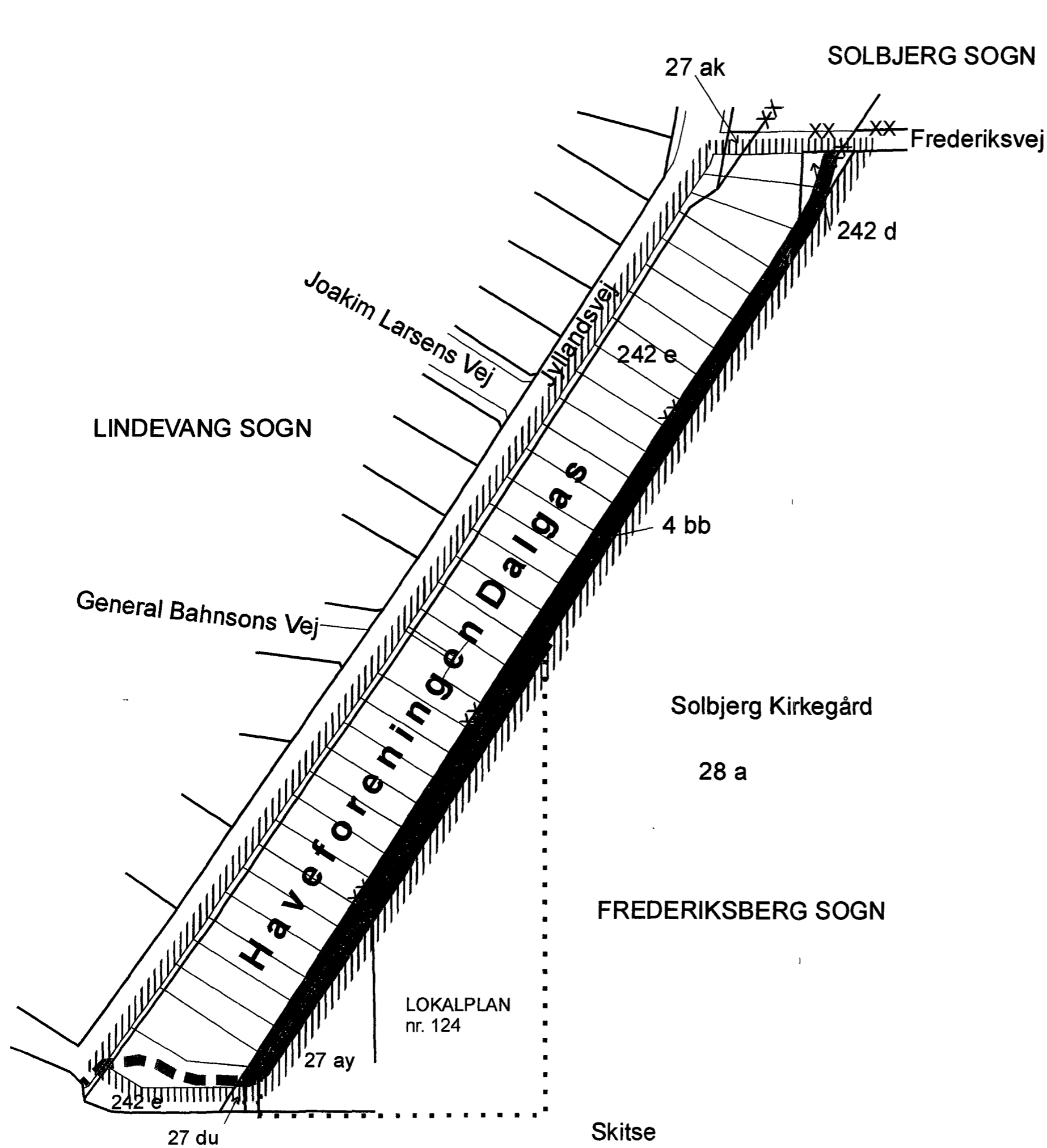
Naturklagenævnets afgørelse om erstatningsspørgsmål, men ikke størrelsen af den tilkendte godtgørelse efter § 47, kan efter naturbeskyttelseslovens § 45 påklages til Taksationskommissionen af DSB og af KPC BYG A/S.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, Naturklagenævnets afgørelse er meddelt de klageberettigede. Klage indgives skriftligt til Naturklagenævnet, Frederiksborggade 15, 1360 København K.

På Naturklagenævnets vegne

Olaf Tingleff
Viceformand

Udsnit af Kort & Matrikelstyrelsens kortmateriale er gengivet i henhold til tilladelse G.12-00

Fredning af Haveforeningen Dalgas

Del af
Frederiksberg, Lindevang
Frederiksberg, Frederiksberg

Frederiksberg Kommune

Udfærdiget i marts 1999 af
Danmarks Naturfredningsforening

Ændret juli 2002

Signaturforklaring

- ||||||| fredningsgrænse
- XX— sognegrænse
- █ sti

FREDNINGSKORT

NATURKLAGENÆVNETS
Fredningsafgørelse af
august 2002
i sag nr. 97-111 / 147-0001

FREDNINGSNÆVNET >

K E N D E L S E

om fredning af Haveforeningen Dalgas

Frederiksberg

afsagt den 29. marts 2000.

Den 10. marts 1999 rejste Danmarks Naturfredningsforening forslag til fredning af Haveforeningen Dalgas, som er beliggende langs Jyllandsvej på Frederiksberg.

Forslaget blev i medfør af Naturbeskyttelseslovens § 37, stk. 1, bekendtgjort i Berlingske Tidende den 20. marts 1999 og de følgende dage tillige i Politiken, Statstidende, Jyllands-Posten og Frederiksberg Bladet.

Den 2. juni 1999 afholdtes i henhold til Naturbeskyttelseslovens § 37, stk. 3, offentligt møde vedrørende forslaget i Frederiksberghallen.

Fredningsnævnet har besigtiget området den 7. juli og 1. september 1999.

Området ejes af DSB, idet den tidligere jernbane, der gik til Roskilde over Frederiksberg station, lå derpå. DSB havde ikke solgt arealet, fordi man havde planer om en ny bane. DSB har siden 1930'erne udlejet arealet til Frederiksberg kommune, som har fremlejet det til Haveforeningen Dalgas, der omfatter 34 kolonihaver. Udlejningen af arealet er derfor sket med korte opsigelser, og lejerne har til stadighed vidst, at de ikke kunne forvente at blive ved med at disponere over arealet.

I den gældende kommuneplan for Frederiksberg er bestemt, at byens grønne oaser skal bevares, og det grønne præg på Frederiksberg skal tilstræbes sikret. Det er endvidere bestemt, at en lokalplans indhold skal ligge inden for de rammer, der er

fastlagt i kommuneplanen. På kommuneplanens kort over arealanvendelsen er området markeret med farven for områder til rekreative formål, idrætsformål og kirkegårde, mens området umiddelbart øst derfor er markeret med farven for områder til etageboligbebyggelse, dog ikke ud for den nordligste del af kolonihaveområdet, hvor dette efter planen knyttes til Solbjerg kirkegård.

Frederiksberg kommune og DSB har gjort indsigelse mod fredningsforslaget. Sidstnævnte har endvidere rejst erstatningskrav på 8.896.000 kr., idet området med forbehold af ny lokalplans godkendelse og finansministeriets tiltrædelse er solgt til KPC BYG A/S for denne kontantpris.

Advokat Mogens Moe har på vegne DSB og KPC BYG A/S i et indlæg af 22. september 1999 til støtte for, at fredningsforslaget ikke bør tages til følge, anført, at en fredning af det pågældende areal dels vil være en ukorrekt anvendelse af fredningsinstituttet dels vil udløse en erstatning, som står klart i misforhold til arealets størrelse og mulige rekreative betydning. Det er blandt andet anført, at der ved bynære, rekreative arealer skal lægges vægt på den betydning, som et areal på grund af sin beliggenhed kan have for almenheden. Ved fredningsforslaget søges området fastholdt som kolonihaver til glæde for de 34 nuværende lejere, som råder over et velbeliggende og for dem meget billigt areal. Det vil ikke gøre den store forskel for almenheden, om der måtte komme boliger som i den foreslåede lokalplan i stedet for kolonihaver på området. Det er endvidere anført, at en offentlig myndighed, der får fredet et areal, der er genstand for normal erhvervsmæssig/bebyggelsesmæssig udnyttelse, skal have samme fredningserstatning som en privat ejer. I den foreliggende sag har DSB måttet afhænde arealet i overensstemmelse med DSB's rammeaftale med regeringen. Der vil tilkomme DSB en erstatning på over 8 mill. kr. Dette beløb står i klar misforhold til arealets størrelse og mulige rekreative betydning.

Skov- og Naturstyrelsen, Foreningen til Hovedstadens Forskønnelse, Haveforeningen Dalgas, Landsforeningen for Bygge- og Landskabskultur, Havehushistorieselskabet, Kolonihaveforbundet, Kulturmiljørådet for Københavns og Frederiksbergs kommuner og beboerforeningen for Huset på Roskildevej har støttet fredningsforslaget. Sidstnævnte har anmodet om, at fredningen kommer til at omfatte ejendommen Roskildevej 58.

Fredningsnævnet bemærker:

Havekolonier har deres rod i enevældens fattigvæsen. Kolonihaveforbundet i København blev oprettet i 1908 og blev landsdækkende i 1916. I 1997 var der ca. 60.000 kolonihaver i Danmark, hvoraf ca. 40.000 var medlem af forbundet.

Kolonihaver indeholder store kulturhistoriske og landskabelige værdier, og i folks bevidsthed står kolonihaverne med de mange rød/hvide flag som noget typisk dansk og hyggeligt. Haveforeningen Dalgas indgår som led i denne landskabsanvendelse.

Området er endvidere en del af et sammenhængende, grønt område med Solbjerg Kirkegård, Frederiksberg Have og Søndermarken.

Ved de nedennævnte bestemmelser, der medfører, at også andre end havernes brugere ved passage på stien langs haverne kan have glæde af kolonihavemiljøet, finder nævnet, at vægtige grunde taler for gennem fredning af sikre arealets uændrede tilstand.

Forslaget fra beboerforeningen for "Huset på Roskildevej" om inddragelse af denne ejendom tages ikke til følge. Husets eventuelle bevarelse må behandles efter reglerne i lov om bygningsfredning.

Idet der for så vidt den nedlagte erstatningspåstand henvises til den samtidig afsagte kendelse herom, fredes arealet således:

§1

Formålet med fredningen er at bevare området som kolonihaveområde med de dertil knyttede kulturhistoriske værdier og at åbne arealet for offentligheden.

Det fredede område fremgår af det til kendelsen hørende fredningskort.

§ 2

De enkelte haver skal plejes og vedligeholdes som kolonihave. Der må ikke foretages deling eller sammenlægning af de enkelte haveparceller.

§ 3

Fredningen er ikke til hinder for bibeholdelse af den eksisterende bebyggelse.

Havehusene skal være udført i et materiale og en farve, som skal godkendes af haveforeningens bestyrelse. Husene må ikke være større end 20 m² incl. tagudhæng. Hertil kan knyttes en terrasse med en overdækning på højst 10 m².

Bebyggelsen må ikke placeres nærmere end 2,5 meter fra hovedstien.

Campingvogne må ikke henstilles på det fredede areal.

§ 4

Hegnet mod stien skal være levende og må ikke være højere end 1,20 meter. Eksisterende, faste hegn kan dog bevares, men ved udskiftning skal dette ske til levende hegn. Dette skal dog senest ske 1. april 2010.

§ 5

Offentlighedens indblik fra stien til haverne må ikke hindres ved slørende beplantning eller på anden måde.

§ 6

Offentligheden har adgang til kortvarigt ophold på fællesarealet.

Fællesarealer må ikke anvendes til parkering, henkastning af affald og lignende, ligesom der heller ikke må ske terrænændring, opføres bebyggelse eller ske teltslagning.

Toiletterne må alene anvendes af haveforeningens medlemmer. Frederiksberg kommune kan dog overtage driften og vedligehold-

delsen, jf. Plejebekendtgørelsens kap. 1, hvorefter offentligheden har adgang til disse.

Frederiksberg kommune kan ligeledes efter samme bestemmelse gennemføre andre plejeforanstaltninger, herunder opsætte bænke i området.

§ 7

Frederiksberg kommune kan som tilsynsmyndighed pålægge haveforeningens bestyrelse at opsiges et medlem, som ikke overholder fredningsbestemmelserne.

Frederiksberg kommune kan endvidere pålægge haveforeningen at ændre lovene og reglementet i det omfang, disse måtte være i strid med fredningsbestemmelserne.

Frederiksberg, den 29. marts 1999

Hans Chr. Poulsen

Hans Chr. Poulsen

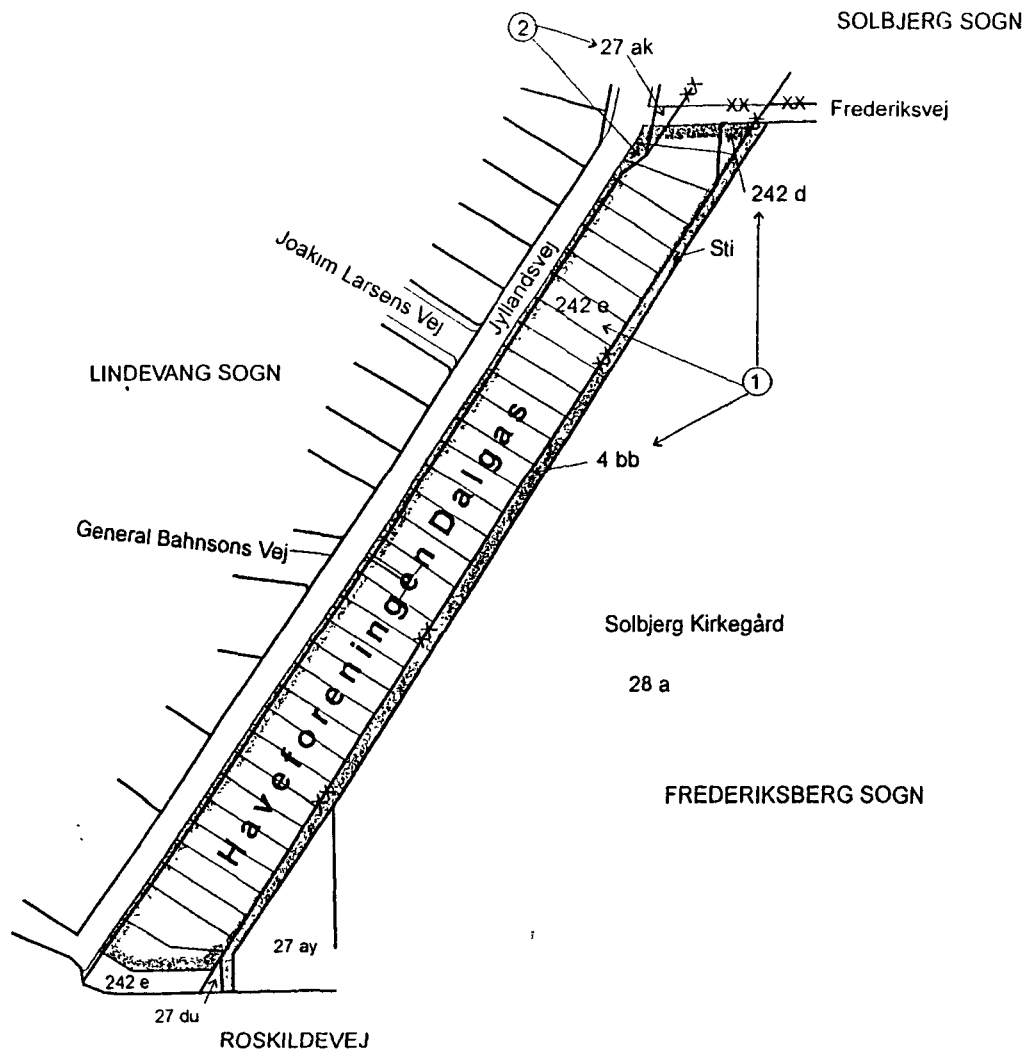
formand

Jytte Fisker

Jytte Fisker

William Lunding Smith

William Lunding Smith

© KMS

Kortbilag 1

Fredning af Haveforeningen Dalgas

Del af
Frederiksberg, Lindevang
Frederiksberg, Frederiksberg

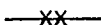
Frederiksberg Kommune

Udfærdiget i marts 1999 af
Danmarks Naturfredningsforening

Signaturforklaring

 fredningsgrænse

 sognegrænse

Erstatningsafgørelse
vedrørende
fredning af Haveforeningen Dalgas
Frederiksberg

Afsagt den 29. marts 2000.

Advokat Mogens Moe har på vegne af KPC Byg A/S, og med tiltrædelse fra DSB, fremsat påstand om sagens afvisning, principalt under henvisning til, at en fredning af det pågældende areal vil være en ukorrekt anvendelse af fredningsinstituttet, subsidiært fordi en fredning vil udløse en erstatning, som står i misforhold til arealets størrelse og mulige rekreative betydning.

Advokat Moe har for så vidt angår det principale anbringende henvist til, at en fredning ikke vil være i overensstemmelse med formålet med fredningsinstituttet, således som dette er beskrevet i naturbeskyttelseslovens § 1. Efter fredningsforslaget søges området fastholdt som kolonihaver i stedet for at blive anvendt til boliger. Ingen af disse anvendelser er naturtyper, der er omfattet af lovens § 1. Den visuelle virkning er ikke til stede, fordi kolonihaverne af haveforeningens medlemmer er søgt beskyttet mod indsyn fra stien ved en 2 m høj hæk. Men under alle omstændigheder vil dette være en alt for spinkel begrundelse for at anvende fredningsinstituttet.

For så vidt angår det subsidiære anbringende om erstatningens størrelse har advokat Mogens Moe oplyst, at KPC Byg A/S den 3. juli 1998 købte ejendommen af DSB for 8.896.000 kr. Handlen var betinget af godkendelse af lokalplan og af finansministeriets endelige tiltrædelse. Den 21. september 1998 vedtog Frederiksberg kommunalbestyrelse forslag til lokalplan med tilhørende forslag til kommuneplantillæg. I følge lokalplanforslaget tillodes etageboligbyggelse i den sydligste del

af arealet ved Roskildevej, mens resten af arealet blev udlagt til rækkehusbebyggelse. Forslaget var fremlagt fra 6. oktober til 1. december 1998. Frederiksberg kommune behandlede de fremkomne indsigelser, hvorved der skete nogle mindre ændringer, men hovedsigtet - boligbebyggelse på arealet - blev fastholdt. Det tilrettede lokalplanforslag blev på et møde i økonomiudvalget den 15. marts 1999 enstemmigt indstillet vedtaget på et kommunalbestyrelsesmøde, der skulle afholdes den 22. marts 1999. På grund af en meddelelse fra formanden for fredningsnævnet til Frederiksberg kommune om, at fredningsforslaget kunne forventes bekendtgjort den 20. marts 1999, blev forslagene til lokalplan og kommuneplantillæg ikke behandlet på kommunalbestyrelsesmødet.

Advokat Moe har anført, at der på denne baggrund, hvis fredningen skulle blive gennemført, må tilkomme DSB en erstatning svarende til differencen mellem den aftalte salgssum og værdien som kolonihaver, formentlig et beløb over 8.000.000 kr.

KPC Byg A/S har i en skrivelse af 29. marts 1999 meddelt, at det allerede siden begyndelsen af 1998 havde udarbejdet adskillige projektforslag for området som oplæg til lokalplan. Selskabet har lagt meget arbejde i gennemførelse af projektet, herunder påbegyndelse af projektering efter 1. december 1998 med betydelige udgifter til følge. Det har endvidere indgået aftale om afsætning af boligerne. Det anførte anses af fredningsnævnet som en påstand om erstatning ved eventuel fredning.

Fredningsnævnet udtaler:

For så vidt angår advokat Mogens Moes principale anbringende henvises til fredningsnævnets bemærkninger i den samtidig afsagte fredningskendelse samt til afgørelsens indhold.

Det subsidiære anbringende betragtes som en påstand om erstatning i tilfælde af fredning og hertil bemærkes, at DSB som ejer af arealet solgte dette på betingelse af, at ny lokalplan i strid med den gældende kommuneplan blev godkendt. Dette skete ikke, hvorfor der ikke tilkommer DSB erstatning.

KCP Byg A/S har haft udgifter i tillid til, at forslaget til lokalplan ville blive gennemført. Da selskabet måtte påregne som en mulighed, at dette ikke ville ske, er der ikke grundlag for at erstatte udgifterne.

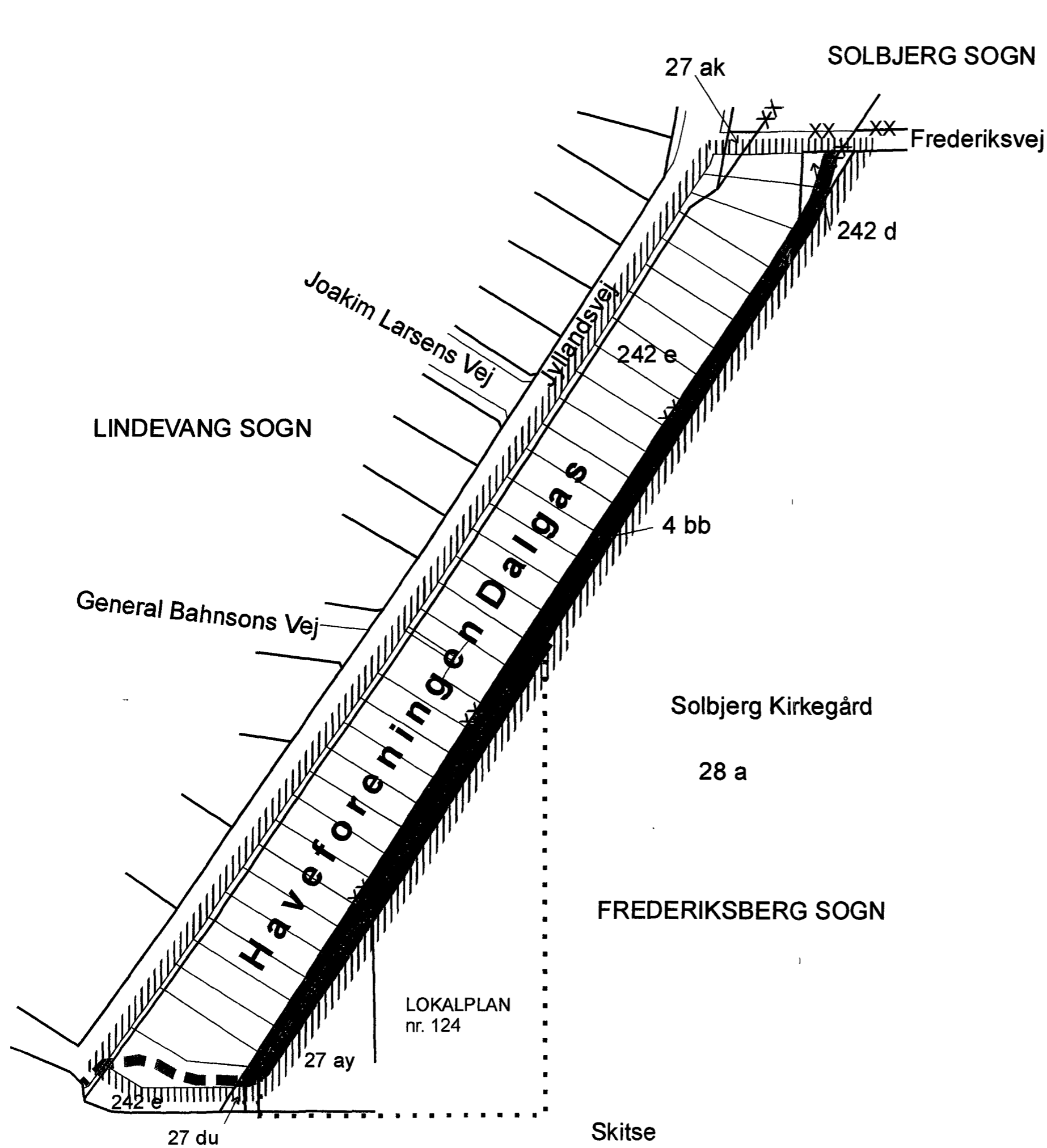
Hans Chr. Poulsen

Hans Chr. Poulsen
formand

Jytte Fisker
Jytte Fisker

William Lunding Smith
William Lunding Smith

GÆLDENDE KORT >

Udsnit af Kort & Matrikelstyrelsens kortmateriale er gengivet i henhold til tilladelse G.12-00

Fredning af Haveforeningen Dalgas

Del af
Frederiksberg, Lindevang
Frederiksberg, Frederiksberg

Frederiksberg Kommune

Udfærdiget i marts 1999 af
Danmarks Naturfredningsforening

Ændret juli 2002

Signaturforklaring

- ||||||| fredningsgrænse
- XX— sognegrænse
- sti

FREDNINGSKORT

NATURKLAGENÆVNETS
Fredningsafgørelse af
august 2002
i sag nr. 97-111 / 147-0001

DISPENSATIONER>

Afgørelser - Reg. nr.:

Herunder ses afgørelser i dispensationssager for denne fredning

FREDNINGSNÆVNET FOR KØBENHAVN
FREMTIDSVEJ 1
2860 SØBORG
TELEFON 39 69 32 19
TELEFAX 39 66 10 48

Gladsaxe, den 16/06-99
FRS nr. 21/99 - jm

REG. NR. 7941.00

Arrien Medau

Joakim Larsens Vej 16, 1. th.

2000 Frederiksberg

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

17 JUNI 1999

I skrivelse af 14. april 1999 har De søgt om tilladelse til at fjerne kolonihavehuset på 28 m², have nr. 6, Haveforeningen Dalgas, samt til at opføre en mindre bebyggelse, ca. 16 m² plus et mindre redskabsskur.

Haveforeningen Dalgas er omfattet af fredningsforslag for Haveforeningen Dalgas, rejst den 10. marts 1999 af Danmarks Naturfredningsforening.

I medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, meddeles der herved dispensation til det ansøgte.

Kopi af denne skrivelse er fremsendt til Skov- og Naturstyrelsen og Danmarks Naturfredningsforening m.fl. Der kan inden 4 uger fra den dag, denne afgørelse er modtaget, klages til Naturklagenævnet over afgørelsen; Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 indgives skriftligt inden fristens udløb til nærværende fredningsnævn, der videresender den til Naturklagenævnet.

Tilladelsen må i henhold til § 87, stk. 3, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandlingen af en eventuel klage måtte være afsluttet.

I henhold til naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, bortfalder tilladelsen, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Hans Chr. Poulsen
Hans Chr. Poulsen
formand

a d s n / 996-1211-0031

FREDNINGSNÆVNET FOR KØBENHAVN
FREM TIDSVEJ 1
2860 SØBORG

TELEFON 39 69 32 19
TELEFAX 39 66 10 48

Gladsaxe, den 10/09-99
FRS nr. 49/99 BH

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

13 SEP. 1999

Bodil Sørensen
Normasvej 33, st. tv.
2000 Frederiksberg

REG. NR. 7941.00

**Vedr. ansøgning om tilladelse til opsætning af et redskabsskur i have nr. 6,
Haveforeningen Dalgas Have.**

I skrivelse af 9. august 1999 har De på vegne Alicia S. Lucero ansøgt om tilladelse til opsætning af et redskabsskur i have nr. 6. Ansøgningen er vedlagt et billede af det pågældende skur, der er på 4,6 m² med tagpaptag.

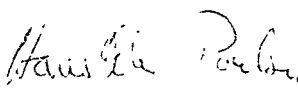
Danmarks Naturfredningsforening og Frederiksberg Kommune har anbefalet ansøgningen. Kommunen har dog taget forbehold om ejerens godkendelse og har gjort opmærksom på, at der vil blive stillet krav om 2½ meter afstand til skel.

Fredningsnævnet meddeler herved tilladelse til opsætning af et skur som det ansøgte. Afstanden til skel mod stien skal være mindst 2½ meter, og det skal males i en farve, som kan godkendes af haveforeningens bestyrelse.

Kopi af denne skrivelse er fremsendt til Skov- og Naturstyrelsen og Danmarks Naturfredningsforening m.fl. Der kan inden 4 uger fra den dag, denne afgørelse er modtaget, klages til Naturklagenævnet over afgørelsen. Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 indgives skriftligt inden fristens udløb til nærværende fredningsnævn, der videresender den til Naturklagenævnet.

Tilladelsen må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke benyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandlingen af en eventuel klage måtte være afsluttet.

I henhold til naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, bortfalder tilladelsen, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Hans Chr. Poulsen

formand.

AD: 1996-1211/1-0031 AKA. 7

FREDNINGSNÆVNET FOR KØBENHAVN
FREMTIDSVEJ 1
2860 SØBORG

TELEFON 39 69 32 19
TELEFAX 39 66 10 48

Modtaget i Gladsaxe, 10/09-99
Skov- og Naturstyrelsen ERS nr. 48/99 BH

13 SEP. 1999

Ruth Jessen
Nylandsvej 20, 2. th.
2000 Frederiksberg

REG. NR. 7941.00

Vedr. dispensation til opsætning af skurvogn i have nr. 20, Dalgas Have.

I skrivelse af 5. august 1999 har De ansøgt om tilladelse til opsætning af en skurvogn og et hegn i have nr. 20.

Danmarks Naturfredningsforening har den 9. marts 1999 rejst fredningssag vedrørende Dalgas Have.

Fredningssagen verserer.

Danmarks Naturfredningsforening og Frederiksberg Kommune har anbefalet, at der meddeles dispensation.

Fredningsnævnet meddeler herved dispensation til opsætning af et 1,20 meter højt hegn mod vejen og principgodkendelse til placering af en max. 20 m² stor skurvogn. Skurvognen skal placeres mindst 2½ meter fra vejen. Skurvognens endelige udseende og farvevalg skal godkendes af fredningsnævnet. **Den må ikke opstilles, før en sådan godkendelse foreligger.**

Kopi af denne skrivelse er fremsendt til Skov- og Naturstyrelsen og Danmarks Naturfredningsforening m.fl. Der kan inden 4 uger fra den dag, denne afgørelse er modtaget, klages til Naturklagenævnet over afgørelsen. Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 indgives skriftlig inden fristens udløb til nærværende fredningsnævn, der videresender den til Naturklagenævnet.

Tilladelsen må i henhold til § 87, stk. 3, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandlingen af en eventuel klage måtte være afsluttet.

AD: 1996-1211/1-0031 Alt 6

I henhold til naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, bortfalder tilladelsen, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, den er meddelt.

Hans Chr. Poulsen
Hans Chr. Poulsen
formand.

FREDNINGSNÆVNET FOR KØBENHAVN
FREMTIDSVEJ 1
2860 SØBORG
TELEFON 39 69 32 19
TELEFAX 39 66 10 48

REG. NR. 7941.00

Gladsaxe, den 15/06-00
FRS nr. 71/1999 - jm

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen
18 JUNI 2000

Frederiksberg Kommune
Teknisk Direktorat
Frederiksberg Rådhus
2000 Frederiksberg

Vedr. j. nr. L563/98 - Cykel- og gangsti i Haveforeningen Dalgas.

Ved skrivelse af 3. december 1999 fremsendte Frederiksberg kommune anmodning om dispensation fra fredningsforslaget til fredning af det område, Haveforeningen Dalgas benytter, til anlæggelse af en grøn cykelrute/gangsti gennem området.

Den 29. marts 2000 afsagde fredningsnævnet kendelse om fredning af det området, og ansøgningen af 3. december 1999 angår herefter dispensation fra denne fredningskendelse.

Der fremkom en del indsigelser overfor ansøgningen, der medførte, at de 4 sydligste haver ville blive afskåret fra den øvrige del af kolonihaveområdet.

Fredningsnævnet afholdt møde på ejendommen den 10. maj 2000, og på mødet fremsatte Frederiksberg kommunes repræsentanter et alternativt forslag til stiforløb, som medførte, at ingen af de bevarede haver blev afskåret fra den øvrige del af kolonihaveområdet.

Fredningsnævnet skal herved i enighed meddele dispensation til anlæggelse af stien efter det alternative forslag, der vedlægges.

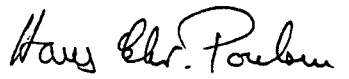
Såfremt der skal foretages en fysisk adskillelse mellem cykelstien og gangstien, er det en betingelse for dispensationen, at adskillelsen sker ved beplantning, som ikke må overstige en højde på 0,5 meter.

Ad 1496-1211/1-0031

Kopi af denne skrivelse er fremsendt til Skov- og Naturstyrelsen og Danmarks Naturfredningsforening m.fl. Der kan inden 4 uger fra den dag, denne afgørelse er modtaget, klages til Naturklagenævnet over afgørelsen. Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 indgives skriftligt inden fristens udløb til nærværende fredningsnævn, der videresender den til Naturklagenævnet.

Tilladelsen må i henhold til § 87, stk. 3, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandlingen af en eventuel klage måtte være afsluttet.

I henhold til naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, bortfalder tilladelsen, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Hans Chr. Poulsen
formand

Retten i Lyngby
Lyngby Hovedgade 96
2800 Kgs. Lyngby
Telefon: 99 68 48 00
Telefax: 99 68 48 99

Den
FRS nr. 48/2012
Dok 48-12A

Frederiksberg Kommune
By- og Miljøområdet
Bygge, Plan og Miljø
Byggeri & Arkitektur
Rådhuset
2000 Frederiksberg

j.nr. 2012-0103

FRS 48/2012 – Anlæggelse af ny havelod i Haveforeningen Dalgas

Frederiksberg Kommune, Bygge- Plan og Miljø, har i brev af 14. juni 2012 fremsendt ansøgning fra Haveforeningen Dalgas om dispensation til at anlægge en ny havelod på 320 m² i Haveforeningen, matr. nr. 242e Frederiksberg, beliggende Jyllandsvej 67, Frederiksberg. Det ansøgte indebærer omlægning af fælleshave til have nr. 17.

DSB Ejendomme, der ejer området, har i mail af 4. juli 2011 givet tilladelse til omlægningen.

Området er omfattet af Naturklagenævnets afgørelse af 27. august. 2002 om fredning af Haveforeningen Dalgas.

Det er fredningens formål at bevare området som kolonihaveområde med dertil knyttede kulturhistoriske værdier og at åbne området for offentligheden.

Ifølge § 2 i fredningsbestemmelserne må der ikke foretages deling eller sammenlægning af de enkelte haveparceller. Det fremgår af § 5, at offentligheden har adgang til kortvarigt ophold på fællesarealet.

Fredningsbestemmelsernes § 3 indeholder nærmere regler om bebyggelse på haveparcellerne, herunder størrelsen af bebyggelsen. Dette er uddybet i § 6.3 i haveforeningens vedtægter.

Det fremgår af sagen, at det nævnte fællesareal i dag er udlagt til fælles køkkenhave for foreningens medlemmer og til græsplæne for teltslagning på det område i midten af haveforeningen, som har have nr. 17. Arealet, der ikke længere anvendes til køkkenhave, forfalder og ser ikke godt ud, hvorfor der i stedet ønskes etableret en ny havelod – have nr. 17. – stor 320 m².

Det er oplyst, at der ikke nedlægges noget område, hvortil der i dag er offentlig adgang, ligesom offentlighedens adgang til området (haveforeningen) ikke begrænses. Det areal, der ønskes udlagt til ny kolonihave, er i dag kun til brug for haveforeningens medlemmer. Haveforeningen vil selv afholde de nødvendige udgifter.

Sagen er fremsendt af Frederiksberg Kommune med anbefaling af, at der meddeles dispensation fra fredningsbestemmelsernes § 3 og § 5, således at der kan anlægges en ny kolonihaveparcel og ske omlægning af grusstien. Det skal sikres at byggeriet opføres i skala med de øvrige kolonihaver.

Sagen har været sendt til udtalelse hos Naturstyrelsen Roskilde og Danmarks Naturfrednings-forening.

Naturstyrelsen Roskilde har i brev af 13. juli 2012 udtalt, at det er uklart, om det areal, der i fredningens § 5 er benævnt fællesareal, og hvortil offentligheden har ret til kortvarigt ophold, også omfatter de fællesarealer, som nu ønskes sammenlagt til ny havelod.

Danmarks Naturfredningsforening, Frederiksberg Afdeling har i brev af 2. juli 2012 udtalt, at man ikke har indvendinger mod det ansøgte, hvis fredningsbestemmelserne i denne forbindelse overholdes, og huset i den nye have opføres i samme skala som den øvrige bebyggelse.

Foranlediget af udtalelsen fra Naturstyrelsen Roskilde har Frederiksberg Kommune den 20. august 2012 indsendt redegørelse af samme dato med tilhørende fotos fra Haveforeningens formand. Det fremgår heraf, at det område, der nu ønskes udlagt til ny have, aldrig været tilgængeligt for offentligheden, men heller ikke har været fællesareal for alle foreningens medlemmer, idet det kun har været tilgængeligt for de medlemmer, der har lejet det med henblik på at dyrke grøntsager. Ved anlæggelsen af den nye kolonihave vil den offentligt tilgængelige grussti, som fører fra "Den Grønne Sti" til Jyllandsvej, blive flyttet til den sydlige ende af arealet og i den forbindelse blive udvidet med ½ meter for bedre passage.

I sagens behandling har deltaget dommer Bodil Wiingaard (formand), Birthe Aasted (udpeget af Miljøministeren) og Nikolaj Bøgh (udpeget af Frederiksberg Kommune)

Fredningsnævnets afgørelse:

Fredningsnævnet meddeler herved i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, dispensation til omlægning af fælleshave til ny kolonihave nr. 17 på ca. 320 m², således, at den offentligt tilgængelige fælles grussti, som fører fra Jyllandsvej til den ligeledes offentligt tilgængelige grusplads med toilethus, flyttes mod syd som nærmere angivet i Frederiksberg Kommunes breve af 14. juni 2012 med bilag 1-6 og 20. august 2012, med uddybende forklaring fra Haveforeningen Dalgas. Huset i den nye have skal opføres i overensstemmelse med § 3 i fredningsbestemmelserne og foreningens vedtægter.

Det ansøgte findes således ikke at stride mod fredningens formål.

Det følger af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at tilladelsen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Tilladelsen må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes før klagefristen på 4 uger fra den dag afgørelsen er modtaget, er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Der henvises i øvrigt til klagevejledningen, som er trykt nedenfor.

Med venlig hilsen

Bodil Wiingaard
Formand

Klagevejledning:

Der kan inden 4 uger efter den dag, denne afgørelse er modtaget, klages til Natur- og Miljøklagenævnet over afgørelsen. Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 afgives skriftligt inden fristens udløb til nærværende fredningsnævn, der videresender den til Natur- og Miljøklagenævnet.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 500 kr.

Klageren modtager en opkrævning på gebyret fra Natur- og Miljøklagenævnet, når nævnet har modtaget klagen fra fredningsnævnet. Denne opkrævning skal benyttes ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrbetalingen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førstestansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Sendt til:

Naturstyrelsen Roskilde

Naturstyrelsen

Danmarks Naturfredningsforening

Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomite

Dansk Ornitologisk Forening

Dansk Ornitologisk lokalforening

Kulturstyrelsen

Friluftsrådet

Nævnsmedlemmerne

FREDNINGSNÆVNET FOR KØBENHAVN

Retten i Hillerød
Sdr. Jernbanevej 18B
3400 Hillerød
Tlf.: 20 12 28 42

kobenhavn@fred-
ningsnaevn.dk
www.fred-
ningsnaevn.dk
FN-KBH-70-2024

Den 7. april 2025

Frederiksberg Kommune
Att.: Dorthe Stender

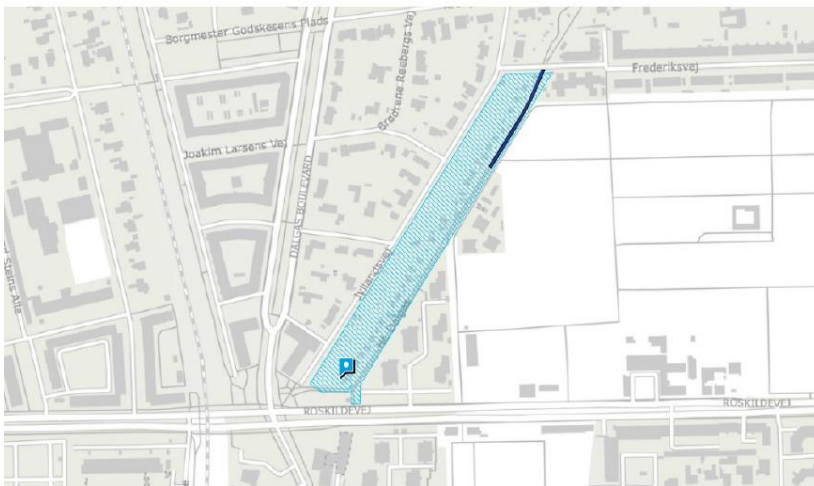
Via e-post: dost06@frederiksberg.dk

HF Dalgas – Klimatilpasningsprojekt

Over for fredningsnævnet er der ansøgt om dispensation til midlertidig opgravning af sti i forbindelse med etablering af underjordiske forsinkelsesbassiner på ejendommen matr.nr. 4^{bb} Frederiksberg, beliggende mellem kolonihaverne HF Dalgas og Solbjerg Kirkegård. Af projektansøgning fremgår bl.a.:

” I forbindelse med anlægsarbejdet graves stien op i dens fulde bredde. Efter anlægsarbejdet retableres stien igen, så der som i dag vil være en dobbeltrettet cykelbane og et gangareal, samt indgange til kolonihaverne. Der retableres med de samme materialer, som der er i dag dvs. asfalt på cykelstien og tilslag i gule majssten på gangstien.”

Projektet er nærmere beskrevet i det materiale, der er sendt til fredningsnævnet. Den nærmere placering fremgår med mørkeblå markering af følgende kortudsnit:

Sagens oplysninger

Fredningsforhold

Det fremgår af sagen, at ejendommen er omfattet af Naturklagenævnets afgørelse af 27. august 2002 om fredning af Haveforeningen Dalgas i Frederiksberg Kommune.

Af fredningsbestemmelserne fremgår blandt andet følgende:

”§ 1. Fredningens formål

Formålet med fredningen er at bevare området som kolonihaveområde med dertil knyttede kulturhistoriske værdier og at åbne området for offentligheden.

...

§ 5. Offentlighedens adgang

Frederiksberg Kommune anlægger en cykel- og gangsti gennem området som vist på fredningskortet. Offentligheden har ret til færdsel til fods og på cykel på denne sti. Af hensyn til stiens udmunding ved Roskildevej kan der ske nedlæggelse af have nr. 1 eller foretages en ændring af afgrænsningen mellem have nr. log 2. Der kan endvidere foretages en mindre begrænsning af have nr. 34 og 35, jf. fredningskortet. Offentligheden har adgang til kortvarigt ophold på fællesarealet.”

Hele fredningskendelsen samt de dispensationsafgørelser, der er afsagt vedrørende denne fredning kan læses på følgende link:

<https://www2.blst.dk/nfr/07941.00.pdf>

Internationale naturbeskyttelsesområder

Det ansøgte projekt har en placering, der ikke ligger i relevant afstand fra nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde.

Frederiksberg Kommunes fredningstilsyn har vurderet, at det ansøgte ikke vil medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV. Fredningstilsynet har i den forbindelse lagt vægt på, at der på det berørte område på nuværende tidspunkt kun ses en begrænset variation i vegetationen, som primært består af klippet hæk med enkelte større buske og træer i blandt. Den omkringliggende vegetation er væsentligt større og mere sammenhængende. Yderligere er der ikke vand i umiddelbar nærhed af området. Det vurderes derfor, at projektområdet ikke har væsentlig betydning som habitat eller korridor for områdets fauna, herunder bilag IV-arter.

Sagens behandling

Fredningsnævnet har ikke foretaget besigtigelse.

Sagen har været sendt til udtalelse hos Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, der yder teknisk bistand til fredningsnævnet, og hos Danmarks Naturfredningsforening, Friluftsrådet og DOF

Frederiksberg Kommunes fredningstilsyn har oplyst bl.a.:

”Tilsynet konkluderer på baggrund af oplysningerne i ansøgningen, at Frederiksberg Kommune retablerer stien efter gennemførelse af projektet, så arealets tilstand vil være uændret og at eksisterende træer og øvrig beplantning ikke berøres af projektet ud over pleje, der ligger inden for fredningens bestemmelser. Tilsynet vurderer samtidig, at der er almene samfundsinteresser i at gennemføre projektet af hensyn til klimatilpasning af et område med risiko for oversvømmelser.”

Fredningsnævnet har ikke modtaget indsigelser over for det ansøgte.

Afgørelsen er truffet af formanden for Fredningsnævnet for København i medfør af § 10, stk. 5, i bekendtgørelse nr. 1487 af 4. december 2015 om forretningsordenen for fredningsnævn.

Fredningsnævnets afgørelse

I medfør af § 50, stk. 1, i naturbeskyttelsesloven meddeler nævnet herved dispensation til udførelse af projektet.

Fredningsnævnet har lagt vægt på, at det ansøgte ikke strider mod fredningens formål. Fredningsnævnet har videre lagt vægt på, at der er tale om en midlertidig indskrænkning i offentlighedens adgang til projektområdet, og at projektet varetager et almennyttigt og nødvendigt formål.

Det er fredningsnævnets vurdering, at det ansøgte ikke indebærer, at der i noget internationalt naturbeskyttelsesområde sker en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelige forstyrrelser af arter som området er udpeget for. Det er endvidere fredningsnævnets vurdering, at det ansøgte ikke kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til naturbeskyttelsesloven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven. Fredningsnævnet har herved lagt vægt på de oplysninger, som Frederiksberg Kommunes fredningstilsyn har meddelt.

Tilladelsen fritager ikke ansøger for at søge tilladelse efter anden lovgivning, hvis dette er påkrævet.

Der henvises i øvrigt til klagevejledningen, der er trykt nedenfor.

Med venlig hilsen

Søren Holm Seerup
formand

Andre modtagere af denne afgørelse

Kopi af denne afgørelse er sendt til Styrelsens for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, Danmarks Naturfredningsforening, Friluftsrådet og Dansk Ornitologisk Forening.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 afgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledning på klagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i nævnet fra og med den 1. februar 2017. Nævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevarerklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En tilladelse må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at en tilladelse bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.